

18 OUD-INWONER TEKENDE

KLAZIE

Vele oudere Klazienaveners herinneren zich hem nog zeer goed, de heer K. v. d. Meer. Hij werd in 1872 geboren te Parrega in Friesland, maar in 1899 werd hij benoemd tot rijksambtenaar, als kommissie, te Klazienaveen en daar heeft hij vele jaren gewoond. Hij werkte in het rayon Klazienaveen, Zwartemeer en Barger Compascuum. Zijn vrouw, mevrouw M. A. v. d. Meer - Wilken, woont nog in Barger Compascuum. We hebben met haar en haar dochter, die wijkverpleegster in Schalkhaar is, over de belevenissen van de heer Van der Meer mogen praten. Dat was de moeite waard. De heer Van der Meer was niet zo maar een kommissie. Hij moet een aardige, geestige persoonlijkheid zijn geweest. En bovendien was hij artistiek aangelegd, hij tekende heel verdienstelijk. Dit bleek toen zuster Van der Meer met een boekje kwam aandragen, zo'n doodgewoon notitieboekje, maar waarin haar vader alleraardigste tekeningen had gemaakt. We nemen er enige van over en twijfelen er niet aan dat vooral de oude Klazienaveners er met plezier naar zullen kijken.

Veel veranderd

Neem nu die tekening (1) van Klazienaveen Noordzijde, gedateerd 1899. Wat ziet dat er nu heel anders uit! De brug op de voorgrond is de oude „Dordtsche Brug”. Het huis links is 't winkelhuis van J. F. Meester. Op de achtergrond de molen, de kerk en het „Bosch”. Verder twee dubbele woonhuizen en tenslotte de woning van Roosken. De jongeren zullen het misschien niet kunnen geloven, maar zo zag Klazienaveen in 1899 er inderdaad uit.

Nog een tekening (2) uit die tijd, nu van de Zuidzijde van de Dordtschebrug.

Van links naar rechts zien we eerst de woning van Mazenier, dan de smederij van Tarwijk, de bakkerij van Heise en vervolgens het hotel Paulusma. Er volgen nog de woning van de brugwachter, het kosthuis van de heer v. d. Meer en tenslotte het huisje van Sjoerd v. d. Meer. Nou, is Klazienaveen in de loop van ruim zestig jaar veranderd of niet?

Over dat kosthuis wordt in het boekje herhaaldelijk geschreven en getekend. De heer v. d. Meer heeft vijf jaren in dit kosthuis van bakker Kramer gewoond. Ze waren daar gewoonlijk met z'n drieën, allen kommissie. Ze hadden het daar heel goed, het waren aardige mensen met drie kinderen. Er heeft zich in dit kosthuis heel wat afgespeeld en menige grap is er uit-

gehaald.

Bekijk ook eens het gezicht op de turfstrooiselfabriek (tekening 3) en de o.l. school. Wat een verschil met de huidige situatie! Links is de woning van H. v. d. Meer, de schoorsteen hoort bij de turfstrooiselfabriek, dan het huisje van de machinist en vervolgens de o.l. school met daarnaast de woning van het hoofd der school.

In het kleine huisje daarnaast woonde De Vries en in de laatste woning Kloosterman.

GEEN WEGEN.

Het was in die tijd geen lolletje over het veen te baggeren. Vooral bij winterdag als het nat en donker was. De grond gaf donker op en goede lantaarns kende men niet. Met een klein pitje ging men op stap.

Op een goede dag zouden de kommissie bezoek krijgen van de directeur der belastingen te Zwolle. Met een rijtuigje met twee paarden werd hij afgehaald om het laatste eind over het veen af te leggen. Wegen waren er niet. Men boldeerde maar over de bagger. Op een gegeven moment schoot het rijtuigje in een diepe kuil en het kwam zo erg aan, dat de directeur uit het wagentje vloog. Wat hij toen gezegd heeft vermeldt de heer Van der Meer niet, maar het is een feit dat hij nooit weer in Drente is geweest. Aan dit voorval is in het boekje tekening 7 gewijd.

In plaats van de directeur kwam nu de inspecteur. Maar dat was ook al

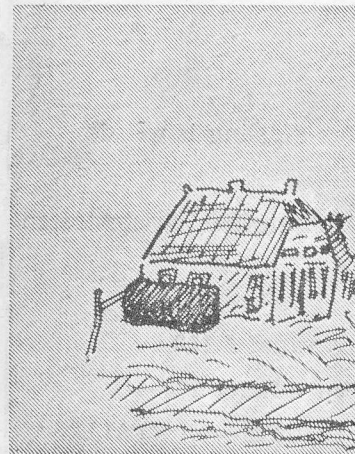
Tekening 7

geen grote held. Het krioelde in die tijd nog van de vonders over de vele wijken. 't Was voor een stadsmens een hele toer om daar heelhuids over te komen. De inspecteur durfde het niet aan er over te lopen. Hij kroop er in de regen op handen en voeten overheen. Natuurlijk heeft Van der Meer daar weer een tekeningetje (5) aan gewijd.

Een andere keer, bij storm en regen, liep de inspecteur in de Runde. Kleisnat foeterde hij er heel wat af en na die tijd heeft men ook hem zo goed als niet terug gezien.

BEKENDE TYPEN.

Nu moet men niet denken dat de heer Van der Meer alleen maar oog had voor zijn ambt en de daarbij be-

Tekening 1 (boven)

H.C. 10 Dec '61

TEKENDE

KLAZIENAVEEN IN 1900

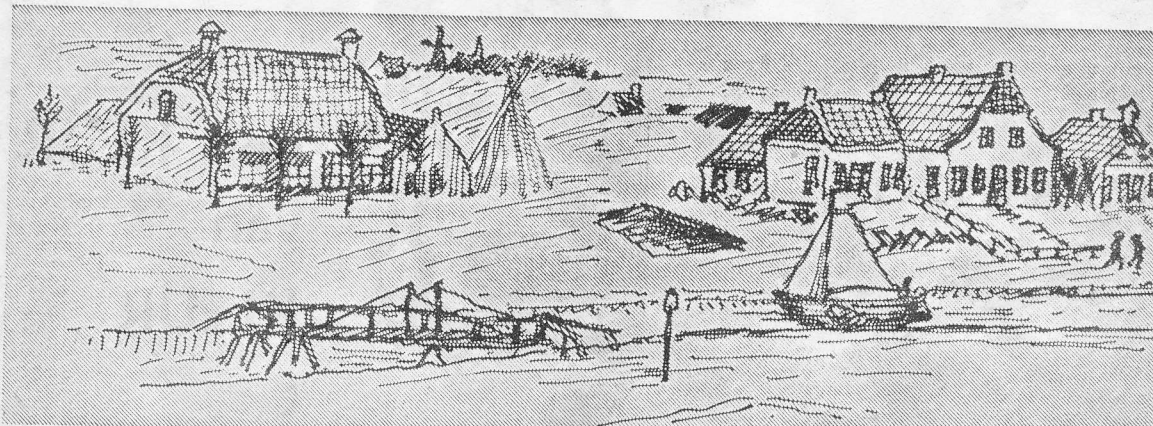

Tekening 7

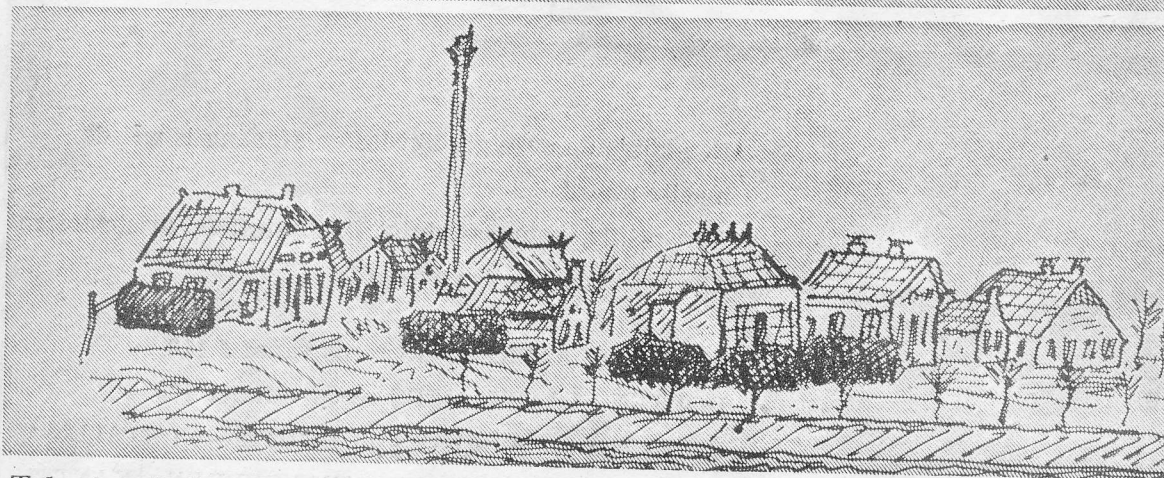
geen grote held. Het krioelde in die tijd nog van de vonders over de vele wijken. 't Was voor een stadsmens een hele toer om daar heelhuids over te komen. De inspecteur durfde het niet aan er over te lopen. Hij kroop er in de regen op handen en voeten overheen. Natuurlijk heeft Van der Meer daar weer een tekeningetje (5) aan gewijd. Een andere keer, bij storm en regen, liep de inspecteur in de Runde. Kletsmaat foeterde hij er heel wat af en na die tijd heeft men ook hem zo goed als niet terug gezien.

BEKENDE TYPEN.

Nu moet men niet denken dat de heer Van der Meer alleen maar oog had voor zijn ambt en de daarbij be-

Tekening 1 (boven)

Tekening 3 (onder)

E.C. 10 Dec '01

trokken personen. Kostelijke tekeningen heeft hij gemaakt over de meest uiteenlopende zaken. Wat zegt U van deze rake karikatuur? Een oude Klazienavener, die we deze tekening (6) loeten zien, wist onmiddellijk wie het voorstelde.

De heer v. d. Meer schreef er bij: „Stucadorus bij den bouw van de R.K. kerk te Klazienaveen 1903”.

En dit is Jan (tekening 4) alias Biljan. Hij moet in zijn tijd een befaamde smokkelaar geweest zijn. Hij was de kommiezen dikwijls te slim af, maar toch hebben ze hem ook wel eens te pakken gehad.

Er is ook een tekening van de brievegaarder van Zwartemeer, H. Smit, die te water was geraakt. „Een zeilen zwempartij” noemde de heer v. d. Meer dit historische voorval.

Men zou geneigd zijn alle tekeningen uit het boekje van de heer v. d. Meer af te drukken. Zoals dat prentje waarop een drietal vrolijke heren, een met een wapperende pandjesjas, staan afgebeeld. Ze zijn aangegeven met de letters B, S en W. Zuster v. d. Meer weet zich nog te herinneren dat haar vader wel vertelde dat het de heren Bruins en Schipper waren - de derde naam was ze kwijt - die een vrolijke avond hadden gehad en elkaar naar huis brachten.

Tekening 6

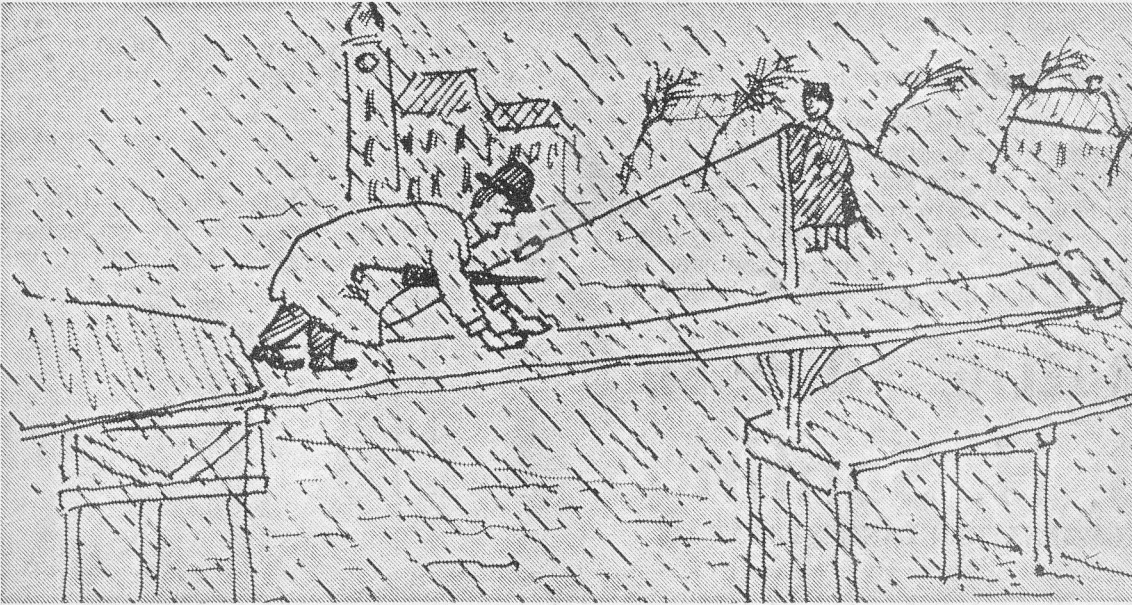
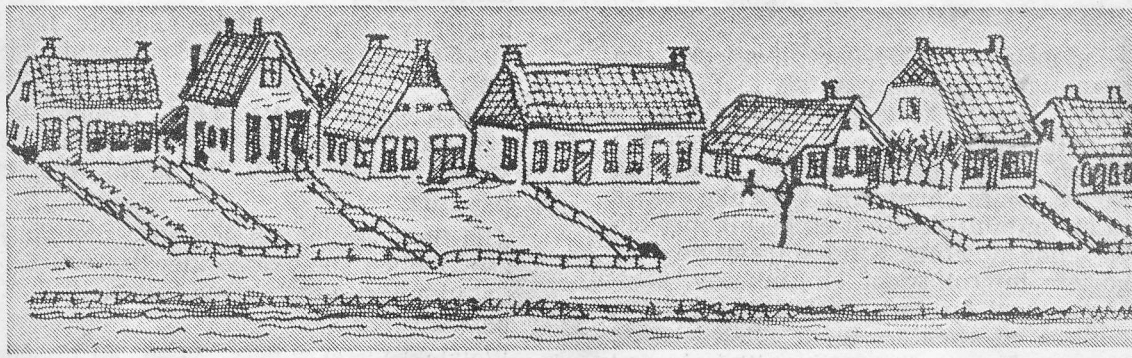
Tekening 4

Maar vele tekeningen doen zien dat ze ontsproten zijn aan een sociale bewogenheid van de tekenaar. Zoals de afbeeldingen van krotwoningen, waarin ook het vee een plaats in de enige kamer heeft. Een andere tekening is getiteld: „Zwartemeer 1899. De woningwet in werking. Een bewoond vertrek”. Het stelt een plaggenhut voor. 's Morgens was er nog niets, maar 's avonds was de „woning” kant en klaar.

Barger-Compascuum hoorde ook tot het werkterrein van de heer Van der Meer. De kommiezen moesten daar hun boekje af laten stempelen bij de caféhouder J. B. Wilken. „Daar heeft vader moeder leren kennen, die een dochter was van Jan Berend. Ze zijn 31 aug. 1904 getrouwd”.

Zo'n zestig jaar geleden was het nog wel een primitieve tijd. Alles werd te voet gedaan en vaak was men vele uren onderweg. „Pa vertelde wel eens dat ze als ze 's maandags op de recht bank te Assen moesten zijn, 's zondags morgens al op weg gingen”.

De heer K. v. d. Meer is in 1956 op 84-jarige leeftijd overleden. Hij ligt begraven te Barger-Compascuum.

Tekening 2 (boven)

Tekening 5 (on